

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2007

LATVIAN

HIGHER LEVEL

**Thursday, 7th June
Afternoon 1.30 p.m – 4.30 p.m**

Uzmanīgi izlasiet tekstu un atbildiet uz visu trīs daļu jautājumiem. Atbildiet saviem vārdiem, balstoties uz tekstu. Rakstiet pilnos, pareizos teikumus. Visām atbildēm jābūt latviski.

Realitātes šovs ? Nu nē!

Fragments no intervijas ar realitātes šova “Talantu fabrika” producenti Baibu Ripu.

1. Kristīne Matīsa: - Realitātes šovi ir no tām dīvainajām parādībām, par kurām pieņemts vīpsnāt un teikt, ka tādus vispār neskatās, tomēr visi zina, kas tur notiek.

Baiba Ripa: - Visās zemēs ir šādas cilvēku grupas – varam to saukt par inteligenci vai par snobiem, vienalga -, kas savu vietu pasaulē mēģina noteikt, pasludinot attieksmi pret realitātes šoviem. Latvijā vienkārši ir citi mērogi, varbūt tāpēc tā daļa šķiet diezgan liela. Es gan vienmēr esmu uzskatījusi, ka izveidot viedokli par kādu lietu var tikai tad, ja esi ar to iepazinies.

2. Cilvēki ir dažādi, mēs nevaram izslēgt no savas dzīves tos, kuri mums šķiet pārāk maz lasījuši vai domājuši. Pati esmu pieredzējusi, ka nesamērīga iedomība vai cenšanās pieslieties kādām iedomātām normām tevi pašu vēlāk noķer aiz astes, kādā dzīves situācijā atspēlējas. Nedrīkst citus uzskatīt par nevērtīgākiem vai nederīgiem. Manā uztverē visbūtiskākais šajā gadsimtā ir komunikācijas spēja – tā tevi izglābs jebkurā situācijā. Jo vairāk mēs noslēpjamies kaut kādās teorijās vai grupās – te mēs, te jūs, mēs neskatāmies, jūs skatāties -, jo vairāk mēs zaudējam. Kontaktēties ir jāmacās.

3. Turklāt realitātes šovs ir loģisks televīzijas attīstības produkts – parādoties jaunajām tehniskajām iespējām, rodas atbilstošas raidījumu formas. Publikai gribas redzēt cilvēku tādu, kāds viņš ir, nevis aktiera interpretācijā; tā tas ir arī Latvijas sabiedrībā, kas arī tiecas uz atvērtību. Mēs varam kļūt labāki tikai tad, ja skaidri zinām, kādi esam, un saprotam cits citu. Jā, mēs esam ļoti konservatīva tauta, bet vai mēs vienmēr gribam tādi palikt?

4. Cilvēkam ļoti svarīgs ir pašnovērtējums. Ja man kāds pievērš uzmanību, es sapurinos, iztaisnoju muguru un jūtos labāk – es taču arī kaut ko varu, esmu kaut ko vērts! Bet tādu brīžu dzīvē nemaz tik daudz nav! Mēs pārāk maz sakām labus vārdus, bet pašapziņu celt ir ļoti svarīgi. Ir jātiek vaļā no tās sajūtas – ko tad es, es jau nekas neesmu! Bet, ja tev nav pašapziņas, ja pats sevi nenovērtē – tu vispār neko savā dzīvē nevari izdarīt.

5. Tā arī par tiem realitātes šoviem – nezin kāpēc visi tikai cenšas atrast lācītim vēderā vecas zāģu skaidas, kaut ko negatīvu, nevis tās labās lietas, kas tur tomēr arī ir. Kritika ir cita lieta – tās šajā valstī joprojām ir par maz, vienalga, kurā jomā skatāmies. Bet - argumentētas kritikas, nevis gānīšanās par to, ka tas ir draņķis, jo man nepatīk.

6. Kristīne Matīsa: - Īslaicīga popularitāte ir viena no raksturīgākajām mūsu laika iezīmēm, un realitātes šovi tur arī iegulda savu artavu. Tas ir labi, slikti, neizbēgami?

Ja skatāmies uz zvaigznītēm, kas ātri uzlec un tikpat ātri noriet – tā jau notiek arī politikā vai vienalga kur citur! Turklāt ir jāapzinās, ka mēs esam maza tauta, te darbojas mazā ciema sindroms – pazīstami ir tie, kas dzīvo centrālajā ielā. Bet zvaigznes lomu tomēr ir jāprot izpildīt, ar to vien nepietiek, ka mediji tevi uz brīdi izvirza priekšplānā. Ir jāzina, ko tu no tā vari paņemt sev un izmantot, lai tiktu dzīvē uz priekšu. Un – vai tev pašam to vajag.

7. Kristīne Matīsa: - Bet ir taču atšķirība, vai popularitāti iekaro, uzrakstot labu grāmatu, vai garu kāju un smuku actiņu dēļ iekļūstot realitātes šovā?

Baiba Ripa: - Tad man gribas jautāt – kas tad ir kritēriji? Kāpēc uzrakstīt grāmatu skaitās *baigais* darbs, bet izaudzēt garas kājas – ne? Amerikā par to sen vairs nediskutē, tur konkurences cīņa ir pašsaprotama un cilvēki dara visu, lai izceltos uz miljonu fona. Nav jēgas spriest, vai tas ir labi vai slikti, jautājums ir – tu gribi piedalīties vai negribi? Tev pašam ir jāpazīst drēbe un jāzina, kas tev ir piemērots, tad arī izvēlēšies pareizo. Ja esi izvēlēšies izaudzēt garas kājas un zini, ko tādā veidā panāksi, kurš tevi var kritizēt?

Kristīne Matīsa, “Neatkarīgā Rīta Avīze”, 2003.09.

1.daļa (30 punkti)

A Izskaidrojiet saviem vārdiem frāzes (5 punkti)

- a) noķer aiz astes (2.rindkopa),
- b) sapurināties (4.rindkopa),
- c) argumentēta kritika (5.rindkopa),
- d) mediji (6.rindkopa),
- e) pazīt drēbi (7.rindkopa).

Atbildiet uz jautājumiem!

B Ko Baiba Ripa domā ar vārdiem – “atrast lācītim vēderā vecas zāģu skaidas” (5.rindkopa)? (5 punkti)

C Kas, pēc šova producentes domām (1.rindkopa), ir nepieciešams, lai cilvēkiem būtu savs viedoklis par kādu parādību? (5 punkti)

D Kas, saskaņā ar tekstu (2.rindkopa), ir mūsdienu lielākā vērtība? (5 punkti)

E Kāda, pēc Baibas Ripas domām, ir jābūt kritikai? (5 punkti)

F Kādā veidā realitātes šovi var palīdzēt cilvēkiem kļūt labākiem? (5 punkti)

2.daļa. (30 punkti)

Intervijā Baiba Ripa saka – “Ja esi izvēlējis izaudzēt garas kājas un zini, ko tādā veidā panāksi, kurš tevi var kritizēt?” (7.rindkopa). Uzrakstiet (vismaz 100 vārdu), ko, jūsuprāt, šova producete patiesībā domā ar šiem vārdiem!

3.daļa. (40 punkti)

Izvēlieties vienu no tēmām un uzrakstiet domrakstu (vismaz 300 vārdu)!

A “Slava – katra jauna cilvēka sapnis?”

B “Vienaldzība ievaino sāpīgāk nekā naidš.”